

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه اصلاح ماده (۵۶) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از
مقررات مالی دولت»

دوره هشتم - سال اول

پیشینه موضوع

ماده (۵۶) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت در واقع شکل تعدیل یافته بند «س» تبصره «۳» قانون بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور است که هدف از آن استفاده از منابع غیردولتی جهت تسریع در اجرای طرح‌های عمرانی بود^۱ به هنگام تصویب ماده (۵۶) فوق با توجه به مذاکراتی که وزارت نیرو با بانک‌های دولتی به عمل آورده بود، مقرر شد که بانک‌های دولتی نیز در این امر مشارکت کنند. لذا با حذف عبارت «غیردولتی» مندرج در بند «س» تبصره «۳»، مؤسسات اعتباری مالی و پولی به صورت عام در ماده (۵۶) درج گردید. به این ترتیب با این تغییر استقراض دستگاه‌های اجرائی از سیستم بانکی دولتی برای اجرای طرح‌های عمرانی احیا گردید. از این رو قانونگذار برای رعایت اهداف قانون برنامه چهارم توسعه در جهت کاهش تسهیلات تکلیفی و دولتی، عبارت «با رعایت سقف تسهیلات تکلیفی ...» را در ماده مذکور لحاظ کرد.

شماره ثبت:

۹۲

شماره چاپ:

۹۳

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۴/۶

توضیحات

۱. در صورت حذف عبارت «با رعایت سقف تسهیلات تکلیفی»، میزان استقراض دستگاه‌های اجرائی از بانک‌های دولتی افزایش یافته و این امر از یکسو مغایر اهداف قانون برنامه چهارم توسعه است و از سوی دیگر، با افزایش بدهی بخش دولتی به سیستم بانکی موجب افزایش پایه پولی و نقدینگی خواهد شد.

۱. بند «س» تبصره «۳» - به منظور تسریع در عملیات اجرایی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی از طریق جلب مشارکت بخش غیردولتی، به دستگاه‌های اجرایی طرح‌های مندرج در پیوست ۱ این قانون و طرح‌های ملی استانی شده طی برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، اجازه داده می‌شود با رعایت اهداف قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، نسبت به انعقاد قرارداد تسهیلات مالی با تأمین‌کنندگان منابع مالی مشتمل بر پیمانکار و یا سازنده طرح، اشخاص حقوقی ایرانی، مؤسسات اعتباری مالی و پولی غیردولتی، اشخاص حقیقی برای پروژه‌های طرح‌های در دست اجرا و یا نسبت به انعقاد قرارداد اجرایی با شرکت‌های پیمانکاری بخش خصوصی از طریق مناقصه برای پروژه‌های شروع نشده طرح‌های مندرج در پیوست ۱ این قانون و طرح‌های ملی استانی شده، با استفاده از منابع داخلی ارزی و ریالی، در قالب عقود اسلامی مندرج در قانون عملیات بانکی بدون ربا مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ اقدام نمایند.

شماره مسلسل:

۲۰۰۹۱۱۰

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۵/۱۲

۲. تاکنون آیین‌نامه اجرائی ماده (۵۶) این قانون به تصویب هیأت وزیران نرسیده است تا اشکالات اجرائی آن مشخص شود. بعد از تصویب آیین‌نامه اجرائی و مشخص شدن اشکالات اجرائی آن می‌توان در این مورد اتخاذ تصمیم کرد.

۳. این استنباط که «تسهیلات» موضوع ماده (۵۶) قانون مورد اشاره، از نوع تسهیلات تکلیفی نیست و رعایت سقف تسهیلات تکلیفی در این ماده لزومی ندارد، صحیح نیست بلکه با توجه به مطالب بیان شده در پیشینه موضوع بیانگر این است که این موضوع باعث استقراض دستگاه‌های اجرائی از مؤسسات مالی و پولی شامل بانک‌های دولتی نیز شده است و این خود مشمول تسهیلات تکلیفی خواهد بود.

۴. قرار نگرفتن موضوع در سقف تسهیلات تکلیفی و سهم دولت از آن، حفظ توان ارائه تسهیلات توسط بانک‌ها به بخش‌های تولیدی غیردولتی است. اگر منابع یاد شده به دولت تخصیص یابد، می‌تواند مبلغ تسهیلات تولیدی را کاهش دهد.

۵. یک جنبه دیگر از قرار دادن سقف ۱۰ درصد، امکان بازپرداخت و نیز کاهش بدهی‌های بازپرداخت نشده دولت به بانک‌ها است که در حال حاضر معضل جدی نظام بانکی است.

پیشنهاد

۱. چنانچه اشکال اجرائی ماده (۵۶) قانون مذکور وجود عبارت « با رعایت سقف تسهیلات تکلیفی ...» است، پیشنهاد می‌شود برای رعایت اهداف قانون برنامه چهارم توسعه و هدف مشارکت بیش‌تر مؤسسات اعتباری مالی و پولی غیردولتی در تأمین اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) مؤسسات اعتباری مالی و پولی از حالت عام خارج شده و فقط غیردولتی‌ها را دربرگیرد.